

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon

2007/2023(INI)

8.5.2007

ARVAMUS

Esitaja: naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon

Saaja: tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

Tööõiguse ajakohastamine 21. sajandi sõlmküsimumuste lahendamisel
(2007/2023(INI))

Arvamuse koostaja: Kartika Tamara Liotard

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Naiste õiguste ja soolise võrddõiguslikkuse komisjon palub vastutaval tööhõive- ja sotsiaalkomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. arvestades, et uuringud on näidanud, et nn uues majanduses eksisteerib ja kaldub suurenema sotsiaalne ja eelkõige sooline ebavõrdsus, peamiselt neis sektorites, kus ametiühingud on nõrgad ja puuduvad kollektiivlepingud;
  - B. arvestades, et peamised tööalased ja sotsiaalkaitseõigused võivad olla naiste puhul märkimisväärselt väiksemad, mis tekitab ebakindlust tulevaste tööalaste väljavaadete suhtes ning mõjutab negatiivselt eraelulisi otsuseid (nt pereplaneerimist);
  - C. arvestades, et naised on tööturul ebasoodsas olukorras ning nende esindatus on ebaproportsionaalselt kõrge osalise tööaja ja uut tüüpi, sageli ebakindla töökorralduse puhul, nagu tähtajalised ja renditöö lepingud, ning nende juurdepääs kõikidele sotsiaalsetele õigustele ja sotsiaaltoetustele, samuti võrdsetele palkadele ja karjäärivõimalustele on takistatud;
  - D. arvestades, et diskrimineerimisvormid, millega naised tööturule juurdepääsul kokku puutuvad, eriti hoolimata naiste meestega võrdsest või kõrgemast haridus- ja väljaõppetasemest endiselt püsivad palgaerinevused, põhjustavad suuremat vaesusriski;
  - E. arvestades, et naiste ebasoodne olukord tööturul viib selleni, et naised saavad meestest keskmiselt 15% madalamat palka ja seda vaatamata asjaolule, et meeste ja naiste palkade võrdsus on olnud algusest peale Euroopa Liidu õigusaktides sätestatud;
  - F. arvestades, et ebavõrdsused tekitavad otseseid ja kaudseid majanduslikke kulusid, võrdne kohtlemine aga loob konkurentsieeliseid ning võrdse kohtlemise elluviimine kujutab endast seega olulist strateegilist panust majanduslikku ja sotsiaalsesse arengusse; arvestades lisaks sellele, et Euroopa Liit ei saa endale lubada rahvastikust poole moodustavate naiste energia ja tootmisvõimsuse kõrvalejätmist;
  - G. arvestades, et naised seisavad praegu vastamisi kolmekordse kohustusega, st nad peavad suurendama oma osalust tööturul, sünnitama rohkem lapsi ja rahuldama suurenenud nõudluse hoolduskohustuste järele perekonnas, ning peaaegu alati on naised need, kellele tuleb teha vajalikke kompromisse, et sobitada töö perekonna vajadustega, ning kes kogevad töö- ja hooldusrolli ühitamise tõttu suurt stressi ja muret;
  - H. arvestades, et naised lahkuvad laste või perekonna eest hoolitsemisega seotud kohustuste tõttu sageli tööturult pikemaks ajaks ja nende väljavaated uuesti tööturule siseneda on väiksemad;
  - I. arvestades tõsiasi, et sajad tuhanded naised nõustuvad eeskirjadevastaste töötingimustega seetõttu, et neil pole valikut, kuna nad on majapidamistöde tegijad väljaspool oma kodu või peavad hoolitsema vanemate pereliikmete eest,
1. juhib tähelepanu sellele, et soolise võrddõiguslikkuse seisukohast on äärmiselt oluline

võtta meetmeid, mis parandavad osalise tööaja ja paindliku või ebatüüpilise töökorraldusega töötajate sotsiaalkindlustusõigusi ja juurdepääsu toetustele, samuti meetmeid, mis tagavad ülemineku deklareerimata töölt seaduspärasele tööle, arvestades tõsiasja, et enamik asjaomastest töötajatest on naised; kutsub liikmesriike üles järgima tööõigust, eriti uue sotsiaalse reaalsuse ja töökorralduses viimasel ajal toimunud arengute raames;

2. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama õigust sotsiaalsele kaitsele ja turvalist elu võimaldavale miinimumsissetulekule, mis peaks olema sõltumatu töökaigust ja lepingu tüübist ning kõigile isikutele põhiõigusena tagatud;
3. rõhutab, et mitu korda pikendatavate tähtajaliste lepingute puhul tuleks seadusega nõuda nende muutmist tähtajatuteks; nõuab tähtajaliste lepingute kasutamise tõhusamat kontrolli;
4. rõhutab, et tööhõivealane olukord Euroopas ei ole kooskõlas Euroopa Liidu põhieesmärkidega, st liidu rahvastiku elu- ja töötingimuste parandamisega, ega Lissaboni kavaga, mille eesmärk on rohkem ja paremate töökohtade loomine, täielik tööhõive ja sotsiaalne kaasatus ning 60-protsendiline naiste tööhõivemäär 2010. aastaks; kutsub komisjoni üles nende küsimustega viivitamata tegelema;
5. kutsub komisjoni üles rakendama soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamist tulemuslikult oma konsultatsiooniprotsessis; juhib tähelepanu sellele, et komisjoni rohelises raamatus tööõiguse ajakohastamise kohta 21. sajandi sõlmküsimuste lahendamisel (KOM(2006)0708) (roheline raamat) ei keskenduta esitatud muudatuste sooliselt erinevatele tagajärgedele;
6. kutsub liikmesriike ja tööandjaid üles looma paindliku tööaja abil uusi võimalusi ning edendama osalise tööajaga ja füüsilisest isikust ettevõtjana töötamist, tagades seejuures sotsiaalkaitse ja pensioniõigused, et suurendada naiste, noorte ja vanemaealiste tööhõives osalemist;
7. rõhutab, et konkurentsiturve on aidanud kaasa majandusliku ebavõrdsuse suurenemisele ja kasvavale nõudlusele tööjõu paindlikkuse järele ning sellel on naistele negatiivne mõju seoses palgaerinevustega ning eraldamisega elukutse ja valdkonna alusel, majandusliku sõltumatuse väljavaadetega ja sotsiaalkaitsega;
8. rõhutab, et tööõiguse lähtekoht peab olema sugudevaheliste palgaerinevuste kõrvaldamine; usub, et sugudevahelised palgaerinevused erinevates töösektorites peegeldavad austuse puudumist naiste tehtava töö vastu;
9. rõhutab vajadust võtta kasutusele nii meeste kui naiste töö õige hindamise süsteem, et viia ellu võrdväärse töö eest võrdse palga maksmise põhimõtte, mida paljudel juhtudel ei kohaldata;
10. juhib tähelepanu sellele, et nõrgema tööturupositsiooni riskiga seondub ka tugev sooline ja põlvkondadevaheline mõõde, sest naistel, vanemaealistel ja ka noortel mittestandardsete lepingutega töötajatel on vähem võimalusi oma tööturupositsiooni parandamiseks;

11. juhhib tähelepanu sellele, et era-, töö- ja pereelu ühitamise (nii karjääri kui ka sotsiaaltoetuste ja pensionõiguste seisukohast) õiguse parem tunnustamine, rasedate ja imetavate naiste kaitse tugevdamine, perekondlike kohustuste ja kodutööde parem jaotus naiste ja meeste vahel, paindlike lapsehoidmisteenuste ja sõltuvate pereliikmete hooldusteenuste piisav pakkumine ning emapuhkusest sõltumatu isapuhkuse kehtestamine on olulisteks tingimusteks naistele ja meestele töökohal võrdsete õiguste ja võimaluste tagamisel;
12. kutsub komisjoni üles rohelise raamatu protsessi suunamisel paindlikkuse ja turvalisuse tasakaalustatud kombinatsiooni poole arvestama nii töötajate kui ettevõtete vajadusi;
13. kutsub liikmesriike ja sotsiaalpartnereid üles pakkuma lapsehoolduspuhkuse võimalusi ja paindlikumaid töötingimusi eelkõige uute tehnoloogiate kasutamise abil, et paremini tasakaalustada töö-, pere- ja eraelu;
14. soovib liikmesriikidel, nõukogul ja komisjonil avatud koordineerimise raames vahetada häid tavasid tööaja paindliku korraldamise alal ning võtta arvesse uuenduslikku tööaja korraldust, mis loob hea tasakaalu töö- ja pereelu vahel;
15. juhhib tähelepanu sellele, et nüüdisaegne tööõigus peab tagama tööturul diskrimineerimist keelavate ühenduse ja siseriiklike õigusaktide täieliku rakendamise; juhhib lisaks tähelepanu sellele, et tööõigus peab toetama tõhusaid mehhanisme, mis tagavad võrdsed võimalused kogu tööjõule, st diskrimineerimise keelamine töölevõtmismenetlustes, juurdepääsu võimaldamine edutamisele ja koolitusele ning oma õigusi nõudvatele isikutele tagakiusamise eest asjakohase kaitse tagamine;
16. kutsub liikmesriike üles edendama ettevõtetes võrdsust soosivate vahendite kasutuselevõttu, et kõrvaldada töötingimustega seotud diskrimineerimine, seksuaalne ahistamine, seksistlik keelekasutus ametikirjeldustes ja tööaja kehtestamisel ning tagada meeste ja naiste tasakaalustatud esindatus haldusnõukogudes;
17. kutsub liikmesriike üles tagama, et naised ja mehed oleksid kogu elu jooksul, ka siis, kui nad lastekasvatamise tõttu oma tööalast tegevust vähendavad või selle katkestavad, pidevalt hõlmatud sotsiaalkindlustussüsteemidega, nii et oleksid tagatud nende pensioniõigused pärast tööelu lõppu; rõhutab vajadust tagada töötajatele kogu elu kestel vajalik koolitus, et nad saaksid vahetada edukalt tööhõivega seotud seisundit;
18. kutsub komisjoni üles käsitlema (registreerimata) võõrtöötajate, eriti naissoost võõrtöötajate tööjõu ekspluateerimist, keskendudes võõrtöötajate ekspluateerimise ärahoidmise ja selle vastu võitlemise vahenditele ja mehhanismidele, sealhulgas ebaseaduslike ümberasujate põhiliste inimõiguste ja tööalaste õiguste tunnustamisele ning jõustamisele, selle asemel et kasutada repressioone ja sundväljasaatmist;
19. võtab väga murelikult teadmiseks, et rohelises raamatus, kus küll tunnustatakse, et praegused tööturutingimused tekitavad soolist ebavõrdsust, näiteks sugudevaheliste palgaerinevuste ning elukutse ja valdkonna alusel eraldamise näol, ei pöörata üldse tähelepanu naiste ja meeste võrdõiguslikkuse juhistes esitatud kohustustele ja vastutusaladele;

20. võtab samuti väga murelikult teadmiseks, et roheline raamat, kus küll tunnustatakse, et naiste töö- ja eraelu ei ole tasakaalus, jäetakse tähelepanuta tungiv vajadus võtta meetmeid, et ühitada töö- ja eraelu demograafiaalaste väljakutsetega, seda kõike kooskõlas soolise võrdõiguslikkuse Euroopa paktiga ning komisjoni teatisega Euroopa demograafilise tuleviku kohta;
21. juhib tähelepanu sellele, et naiste ja meeste ebavõrdsus ning naiste üldine töökoormus kasvab veelgi, kui naiste tööhõive ergutamine toimub ilma naiste hooldus- ja kodutöid arvesse võtmata;
22. rõhutab vajadust tagada tõhusalt rahvusvaheliselt tegutsevatele töötajatele tööalased õigused kõikjal ühenduses, olenemata liikmesriigist, kus nad töötavad, arvestades tõsiasja, et paljud nimetatud töötajad on naised;
23. juhib tähelepanu sellele, et kaitstud paindlikkuse („*flexicurity*”) mõiste on iseenesest eksitav: see vihjab suuremale paindlikkusele ja kaitsele töötajate jaoks, kuid tegelik tagajärg on suurem paindlikkus tööandja jaoks ja suurem ebakindlus töötaja jaoks, seni kuni olemasolevad tööturutingimused ei taga sotsiaalseid õigusi kõigile ega anna töötajatele vahendeid, mille abil sekkuda tööaja kavandamisse ja kohandada tööaega oma vajadustega;
24. rõhutab vajadust täpsustada kogu ühenduses töötaja mõistet ja töötajate tööalasest staatusest sõltumatute ühiste õiguste tähendust;
25. kutsub liikmesriike üles toetama jätkuvalt kolmepoolse dialoogi edasiarendamist riiklike ametiasutuste, tööandjate ja ametiühingute vahel, et võtta arvesse sotsiaalse reaalsuse iseärasusi ja töösuhete raames esile kerkivaid uusi vajadusi ning leida tasakaal iga osalise kohustuste ja huvide vahel;
26. rõhutab, et majanduskasvu ei tohi saavutada töötajate sotsiaalsete õiguste arvel, eriti mis puudutab naisi ja vähekaitstud rühmi, näiteks vähemusi;
27. palub komisjonil liikmesriikidega kooskõlastatult hinnata perioodiliselt võetud meetmete mõju, et võtta vajalikke meetmeid paranduste tegemiseks nende aspektide suhtes, mille puhul ei ole meeste ja naiste võrdõiguslikkuse valdkonnas tehtud märkimisväärsed edusamme.

MENETLUS

Pealkiri	Tööõiguse ajakohastamine 21. sajandi sõlmküsimumuste lahendamisel
Menetluse number	2007/2023(INI)
Vastutav komisjon	EMPL
Arvamuse esitaja(d) istungil teadaandmise kuupäev	FEMM 15.2.2007
Tõhustatud koostöö – istungil teadaandmise kuupäev	
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Kartika Tamara Liotard 24.1.2007
Endine arvamuse koostaja	
Arutamine parlamendikomisjonis	11.4.2007 2.5.2007
Vastuvõtmise kuupäev	2.5.2007
Lõpphääletuse tulemused	+: 12 -: 1 0: 6
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Katerina Batzeli, Edit Bauer, Ilda Figueiredo, Věra Flasarová, Anneli Jäätteenmäki, Lívia Járóka, Urszula Krupa, Pia Elda Locatelli, Astrid Lulling, Siiri Oviir, Marie Panayotopoulos-Cassiotou, Christa Prets, Amalia Sartori, Eva-Britt Svensson, Anna Záborská
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Anna Hedh, Kartika Tamara Liotard, Marusya Ivanova Lyubcheva, Heide Rühle
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 178 lg 2)	Daciana Octavia Sárbu
Märkused (andmed on kättesaadavad ainult ühes keeles)	...